

UP Board Class 6 Solutions Hindi | मूर्खसेवकः (लङ्कारः) (अनिवार्य संस्कृत)

अभ्यास

प्रश्न 2.

एक पद में उत्तर दें –

- (क) कस्य भवने पशवः आसन्?
(ख) कः पशुः राज्ञः प्रियः आसीत्?
(ग) नृपस्य नासिकायाः उपरि का उपाविशत्?
(घ) वानरः कां हन्तुं खड्गेन प्रहारम् अकरोत्?
(ङ) कस्य नासिका छिन्ना अभवत्?

उत्तर :

- (क) नृपस्य।
(ख) वानरः।
(ग) मक्षिका।
(घ) मक्षिकां।
(ङ) नृपस्य।

प्रश्न 3.

पाठ के उचित शब्दों से रिक्त स्थानों की पूर्ति करें (पूर्ति करके) –

- (क) एकस्मिन् नगरे एकः नृपः आसीत् ।
(ख) एकदा नृपः सुप्तः आसीत् ।
(ग) मक्षिका पुनः-पुनः आगत्य तत्रैव अतिष्ठत् ।
(घ) मूर्खसेवकाः दूरतः एव त्याज्याः ।
(ङ) वानरः व्यजनेन नृपम् अवीजयत् ।

प्रश्न 4.

संस्कृत में अनुवाद करें–

- (क) पशु राजा की सेवा करते थे।
(ख) एक बार, राजा सोये हुए थे।
(ग) मक्खी उड़ कर दूर चली गयी।
(घ) उसने साँप पर लाठी से प्रहार किया।

अनुवाद –

- पशवः नृपस्य सेवाम् अकुर्वन् ।
एकदा नृपः सुप्तः आसीत् ।
मक्षिका उड्डीय दूरम् अगच्छत् ।
सः सर्पे लष्ट्या प्रहारेण अकरोत् ।

प्रश्न 5.

इस पाठ में प्रयुक्त 'लङ्लकार' के रूपों को ढूंढकर लिखें।

उत्तर :

पाठ में प्रयुक्त ललकार के रूप- आसीत्, आसन्, अकुर्वन्, अभवत्, अवीजयत्, उपाविशत्, न्यवारयत्, अतिष्ठत्, अकरोत्, अगच्छत् ।